

Halászati Operatív Program Magyarországon

www.hop.hu

HOP

HALÁSZATI OPERATÍV PROGRAM

Mi az Európai Halászati Alap?

A halászat az Európai Unióban kiemelt fontosságú, a mezőgazdaságtól elkülönülő, önálló politikával rendelkező ágazat.

A tengeri halállomány mennyiségének és fajgazdagságának megőrzésére, illetve a halállományok és a halászat közötti fenntartható egyensúly szabályozására és támogatására az Európai Unió létrehozta az Európai Halászati Alapot – röviden az EHA-t. Az alap az Unióban elfogadott hétéves költségvetési ciklusoknak megfelelően a 2007-2013-as tervezési időszakra a 2000-2006-ig működött Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz helyébe lépett. Az alap – érzékelve a tengeri halászat korlátozott lehetőségeit, - bővítette a haltenyésztés, az akvakultúra támogatási lehetőségeit a tagországokban. Az alap rendeltetése a közösségi támogatás biztosítása a nemzeti halászati stratégiai tervek alapján készített Halászati Operatív Programok, és ezeken keresztül a Közös Halászati Politika megvalósításához. Képletesen szólva egy piramis csúcsán áll a tagállamok által kialakított közös politika, amelyet lefele haladva a nemzeti, a prioritási tengelyek szerinti és végül az egyedi pályázatok megvalósítása szolgál.

Így válik minden egyes pályázat megvalósítása a Közös Halászati Politika részévé.

Milyen a halászati ágazat és halfogyasztás helyzete hazánkban?

Magyarországon a hal – sajnálatos módon – sohasem tartozott az alapvető fontosságú élelmiszerek közé. Az egy főre jutó magyar halfogyasztás mindig is elmaradt az európai országok átlagától és a táplálkozástudomány által kívánatos szinttől is. A világháborút megelőzően, az utolsó békeévben, 1938-ban mindössze évi fél kg halat fogyasztottak hazánkban, és az 1950-es évek végén nagy eredménynek számított, hogy elértük az 1 kg-os szintet. Az okok eléggé ismertek: tengerrel nem rendelkezünk, nagy folyóinkon a szabályozási munkálatok megszüntették a legendás halbőséget. A tengeri halféleségek behozatalát évtizedeken át szűkösre szabott kvóták korlátozták, így azok fogyasztásának nem alakultak ki hagyományai. Az utóbbi években természetes vizeinken a hagyományos halászat helyét a horgászati célú hasznosítás foglalta el, amely évente 320 ezer magyar állampolgárnak nyújt szabadidős tevékenységet. Ezzel szemben a mesterséges halastavakon folytatott magyar haltenyésztés nemzetközi elismertségnek örvend, szakértőink az utóbbi évtizedekben gyakorlatilag a világ minden kontinensén részt vállaltak az édesvízi haltenyésztés fejlesztésében. Magyarországon a meglévő halastavak jelentős része felújításra szorul, ugyanakkor sok olyan területünk is van, amely mezőgazdasági kultúrák számára kedvezőtlen adott ságú, viszont alkalmas halastavak építésére.

...a mesterséges halastavakon folytatott magyar haltenyésztés nemzetközi elismertségnek örvend...

A magyar halgazdálkodás támogatása a halfogyasztás növelését lehetővé tevő árualap bővítés keretében elsősorban a tógazdasági haltermelés növelésére és korszerűsítésére irányult és irányul napjainkban is. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a haltermelésünk egy jelentős része a természetes vizeink telepítéseit szolgálja törekedve az egyre növekvő rekreációs igények kielégítésére.

A magyar halászati ágazat az elmúlt években folyamatosan fejlődött.

Az ország étkezési hal termelése 2008-ban huszonkét és félezer tonna volt, amely tizenöt százalékkal haladta meg a 2000. évi szintet. A hazai termelés bővülésének és a tengeri haltermékek importjának eredményeként folyamatosan növekszik az egészségi szempontból kívánatos lakossági halfogyasztás, amelynek fejenkénti és évenkénti szintje 2000-ben 3,07 kg, 2008-ban pedig már 4,16 kg volt. Abszolút értékben ezek nem nagy számok, de az arányokat illetően jelentős, mintegy harminchat százalékos növekedést takarnak.

Milyen támogatások voltak elérhetőek az európai uniós csatlakozás után a halászati ágazatban?

Uniós csatlakozásunkat követően, a 2004-2006 közötti időszakra az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) részeként „A halászati ágazat strukturális támogatása” címmel került kidolgozásra a közösségi Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE) által társfinanszírozott nemzeti támogatási rendszer. A rendelkezésre álló támogatási keret a nemzeti 25%-os részt is figyelembe véve mintegy másfél milliárd forint volt, ami évente 0,6 milliárd forintos támogatási forrásnak felelt meg. Az előzetes társadalmi vita és az érdekelt bevonásával végzett egyeztetési folyamat azt az eredményt hozta, hogy a hosszú távú stratégiák meghatározása és a projekt-ciklusban való tervezés fontos szerepet kapott a pályázóknál. A 2004-2006-os ciklus alatt a halászati ágazat teljes egészében felhasználta a rendelkezésére álló pénzügyi forrásokat.

Mindezek alapján minden reményünk megvan arra, hogy a halászati ágazat az új, 2007-2013-as tervezési ciklusban is felhasználja a rendelkezésére álló forrásokat.

A Halászati Operatív Program

A többi tagországhoz hasonlóan 2007-ben Magyarország is kidolgozta, majd a Kormány jóváhagyását követően az Európai Bizottságnak benyújtotta Nemzeti Halászati Stratégiai Tervét (NHST), amely alapvetően a lakosság halfogyasztásának növelését célozza olyan módon, hogy a korszerűsített magyar halászat képes legyen belföldi termelésből biztosítani a növekmény minél nagyobb részét. A stratégiai tervhez kapcsolódó, 2007-2013 évekre szóló Halászati Operatív Programot – röviden a HOP-ot – az Európai Bizottság a minden részletre kiterjedő egyeztetések után 2008. szeptember 9-én elfogadta. Ennek keretében az Európai Halászati Alap (EHA) 34,8 millió euró támogatást biztosít a magyar halászati ágazat korszerűsítéséhez és versenyképességének javításához.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, mint a HOP megvalósítója létrehozta azokat a szervezeteket, amelyek a program hatékony, átlátható és szakszerű megvalósítását garantálják. Az irányítást és a Bizottsággal való elszámolást végző Irányító, Igazoló és Ellenőrző hatóságok a Minisztérium szervezeti egységén belül működnek, míg az operatív kérelmezői szintű megvalósítást a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, mint Közreműködő Szervezet végzi.

A HOP végrehajtás hatékonyságának és minőségének ellenőrző tevékenységét az ágazatban érintettek széles körét felölelő Monitoring Bizottság látja el.

A Halászati Operatív Program főbb céljai:

- A lakosság halfogyasztásának növelése
- Jó minőségű, széles választékú haltermékek biztosítása – megfizethető áron – a fogyasztóknak
- A fenntartható haltermelés fejlesztése
- A horgászat halászati hátterének fejlesztése
- A magyar haltermelők versenyképességének javítása

Milyen támogatások érhetők el a Halászati Operatív Programból?

A Halászati Operatív Programmal a halászati ágazat számára igen komoly fejlesztési lehetőségek nyíltak meg. Ezek a lehetőségek a rendelkezésre álló források mintegy 70%-ában a tógazdaságok, intenzív rendszerek, halfeldolgozók építésére, felújítására és infrastruktúrájuk fejlesztésére állnak rendelkezésre. A források 25%-a a halászati ágazat kollektív intézkedéseire és a haltermékek promóciójához nyújtanak segítséget, a fennmaradó 5% az un. technikai segítségnyújtás keret, ami a program adminisztratív megvalósítását szolgálja. A már említett Európai Halászati Alap támogatása a nemzeti hozzájárulással együtt mintegy 47 millió euró, az árfolyamtól függően tizenhárom milliárd forint teljes támogatási forrást jelent. Ez évente mintegy két milliárd forint nagyságrendű támogatást tesz lehetővé.

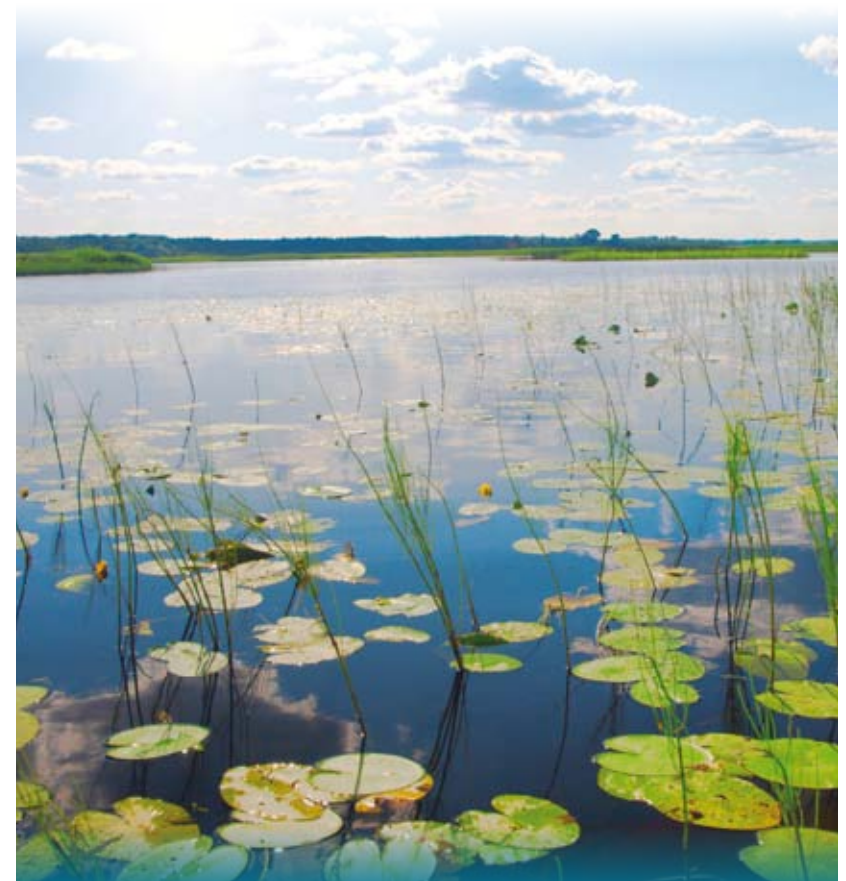
A Halászati Operatív Programmal a halászati ágazat számára igen komoly fejlesztési lehetőségek nyíltak meg

Milyen jogszabályok szabályozzák a támogatások igénybevételének feltételeit?

A támogatások szabályait az Európai Halászati Alapról szóló 1198/2006/EK tanácsi, valamint a 498/2007/EK bizottsági un. EHA végrehajtási rendeletek határozzák meg.

Ezeknek megfelelően kerültek kialakításra a hazai jogszabályok, melyek közül a 2007. évi XVII. Törvényt figyelembe véve a 25/2009. FVM rendelet a támogatás odaítélésének általános feltételeit, a 26/2009. FVM rendelet a halászati beruházások támogatásának részletes feltételeit szabályozzák.

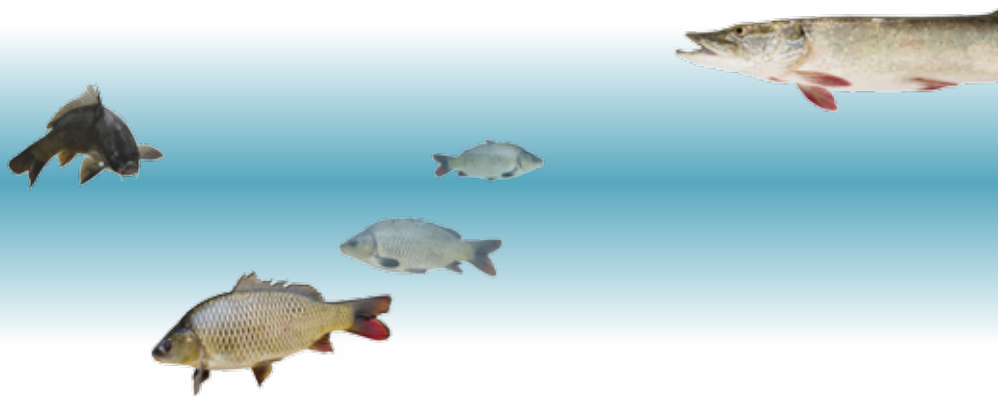
Honnan lehet információhoz jutni a Halászati Operatív Programmal kapcsolatban?

A Halászati Operatív Programmal kapcsolatban a legtöbb információ megtalálható az interneten keresztül is.

A Földművelésügyi Minisztérium honlapján (www.fvm.hu) a HOP fül alatt megtalálható a Nemzeti Halászati Stratégiai Terv és a Halászati Operatív Program teljes szövege, a kapcsolódó jogszabályok, az elkészült kiadványok és tájékoztatók elektronikus változatai, a HOP Irányító Hatóságának közleményei és a HOP Monitoring Bizottságának dokumentumai.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) honlapján (www.mvh.gov.hu) is sok fontos dokumentum is megtalálható, többek között a pályázati csomagok a közlemények pont alatt.

Telefonon az MVH központi ügyfélszolgálatánál érhetők el információk a **06 1 3743603**-as számon.

www.fvm.hu
www.mvh.gov.hu
06 1 3743603

E kiadvány a az Európai Unió és a Magyar Köztársaság támogatásával készült.
„Európai Halászati Alap: a megújuló halászatért”

Írta: *Gábor János, Dr. Pintér Károly és Román Zoltán*
Összeállította: *Román Zoltán*

